

WPŁYW GÓRNICTWA SKALNEGO NA DOCHODY BUDŻETÓW GMIN

IMPACT OF ROCK MINING ON THE INCOME OF THE COMMUNE BUDGETS

Urszula Kaźmierczak - Wydział Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii, Politechnika Wrocławska

W publikacji poddano analizie wpływy do budżetów gmin wynikające z eksploatacji kopalin skalnych. Przychody gmin z eksploatacji lokalnych surowców mineralnych pochodzą głównie z opłat eksploatacyjnych oraz podatków za gospodarcze użytkowanie gruntu. Przeprowadzone badania wykazały, że udział opłat eksploatacyjnych oraz podatków od gospodarczego użytkowania gruntu w dochodach gmin jest bardzo zróżnicowany, od 0,01% w mieście Bolesławiec do 45,6% w gminie Mietków. W przypadku 37,5% badanych gmin wpływy te są znikome tj. do 1%, a w przypadku 24% gmin duże, tj. od 5 do 45,6%. Dla pozostałych 38,5% gmin wpływy te stanowią od 1 do 5%. Analizowane w artykule badania mogą stanowić argumentację dotyczącą zagospodarowywania, a co za tym idzie ochrony złóż z tym, że powinny stanowić jeden z elementów oceny wpływu na lokalną gospodarkę. Innymi elementami, które powinny być rozpatrywane to rola górnictwa skalnego w tworzeniu miejsc pracy oraz rozwoju gospodarczym lokalnym, regionalnym i krajowym, a także korzyści płynące z przyszłego zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

Słowa kluczowe: górnictwo skalne, górnictwo odkrywkowe, opłata eksploatacyjna, budżety gmin

The publication analyses commune budgetary receipts from mining of rock mineral deposits. The communes revenue from mining of local mineral raw materials mostly comes from mining fees and taxes on industrial use of land. The conducted research study showed that the share of mining fees and taxes on industrial use of land in the incomes of the communes is very diverse, from 0.01 per cent in town of Bolesławiec, to 45.6 per cent in commune of Mietków. In case of 37.5 per cent of the analysed communes, these receipts are inconsiderable; that is, up to 1 per cent; and in case of 24 per cent of the communes, these are considerable; namely, from 5 to 45.6 per cent. For 38.5 per cent of the communes, these receipts constitute from 1 to 5 per cent. The research study presented in the article may provide argumentation concerning development and the resulting protection of the deposits; however, this should be only one of the elements of assessing the impact on a local economy. Other elements that should be taken into account are the role of rock mining in creating new jobs and local, regional and national economic development, as well as, advantages resulting from future development of post-exploitation terrain.

Key words: rock mining, opencast mining, maintenance charge, commune budget

Wprowadzenie

Kopaliny skalne odgrywają różną rolę w gospodarce. Część z nich ma znaczenie lokalne (surowce ilaste czy okruszowe), inne regionalne (kamienie budowlane i drogowe). Są także kopaliny, które ze względu na zasobność, jakość czy unikatowość, mają znaczenie w gospodarce całego kraju (np. łupek kwarcytowy udokumentowany tylko w jednym złożu na terenie Polski). Kopaliny te wykorzystywane są w wielu gałęziach gospodarki, a przede wszystkim są pożądane dla zapewnienia sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania gospodarki narodowej. Bez nich nie może się rozwijać żadna z dziedzin gospodarczych kraju, a w szczególności: budownictwo, drogownictwo, przemysł ceramiczny, chemiczny, elektrotechniczny, hutniczy itd. [10, 11]. Ponadto, kopaliny skalne stwarzają możliwości rozwoju gospodarczego, bowiem są ważnym czynnikiem przyciągającym kapitał w co najmniej trojaki sposób: angażujący się bezpośrednio w eksploatację i przetwórstwo surowców, w inne sfery działalności gospodarczej na danym obszarze z powodu istniejącego na

tym terenie przepływu kapitału oraz w formie środków finansowych pochodzących ze sprzedaży surowców, które mogą zostać przeznaczone zarówno na konsumpcję, jak i inwestycje. Dzięki takiemu napływowi kapitału tworzą się ekonomiczne podstawy rozwoju danego regionu, gdyż przemysł oparty na lokalnych zasobach surowców skalnych z jednej strony uruchamia konkurencyjne miejsca pracy, z drugiej poprzez wzmoczenie aktywności gospodarczej stwarza lepsze warunki napływu dodatkowego kapitału [2].

Oprócz wagi i znaczenia kopalin skalnych w gospodarce przemysł górniczy wpływa także na kształtowanie budżetów gmin. Przychody gmin z tytułu eksploatacji lokalnych surowców mineralnych pochodzą głównie z opłat eksploatacyjnych oraz podatków za gospodarcze użytkowanie gruntów. Ponadto, eksploatacja kopalin skalnych przyczynia się do tworzenia miejsc pracy i źródeł dochodu dla mieszkańców gmin, na terenie których eksploatowane są kopaliny. Dodatkowo, eksploatacja kopalin skalnych poprzez rekultywację terenów pogórnich sprzyja nadawaniu nowego, często bardziej różnorodnego i

bogatego w okazy rzadko spotykanych roślin i zwierząt, krajobrazu. Jednakże dla wielu gmin zagospodarowanie złóż nie stanowi priorytetu, a pierwszeństwo często uzyskują inne sposoby zagospodarowania obszaru nad złożem, co w konsekwencji uniemożliwia wydobywanie kopalin. Dlatego niezbędne wydaje się przedstawienie korzyści płynących z wydobywania kopalin skalnych.

Zagadnienia związane z nadawaniem nowych wartości przyrodniczych i użytkowych terenom zdegradowanym działalnością górniczą były już szeroko publikowane [1, 3, 4, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 17]. Natomiast problem wpływu do budżetów gmin z tytułu działalności górniczej w literaturze przedmiotu był podejmowany jedynie w stosunku do górnictwa węgla brunatnego [5, 16]. Biorąc pod uwagę, że podstawową różnicą górnictwa wielkoobszarowego (węgla energetycznego, rudy metali, siarki) i małoobszarowego, charakterystycznego dla górnictwa skalnego jest wielkość wydobycia i zasięg oddziaływania kopalni na otoczenie. Ma to konsekwencje dla polityki i praktyki zarządzania zasobami środowiska, ponieważ wpływa istotnie i różnicowanie na krajobraz społeczno-gospodarczy i przyrodniczy w skali lokalnej i regionalnej. Górnictwo wielkoobszarowe skoncentrowane jest w skali kraju w kilku zaledwie przedsiębiorstwach górniczych i daje korzyści gospodarcze pojedynczym gminom (np. Kleszczów). Z kolei górnictwo skalne występuje powszechnie i charakteryzuje się tym, że eksploatacja lokalnych złóż używana jest jako argument przetargowy w polityce lokalnych układów gospodarczych i społeczno-politycznych, analizowanych zawsze w kontekście ochrony środowiska naturalnego. Zatem wpływy do budżetów gmin mogą być jednym z argumentów za udostępnianiem i ochroną złóż. Wymaga to jednak przeprowadzenia studiów nad wielkością tych opłat i ich udziału w budżetach gmin.

Obszarem poddanym analizie zostało województwo dolnośląskie, które jest najbardziej interesującym regionem Polski ze względu na bogate nagromadzenia skał o bardzo zróżnicowanej genezie i wieku. Ponadto niemal 90% wydobywanych w Polsce kopalin do produkcji elementów budowlanych i drogowych pochodzi właśnie ze złóż dolnośląskich [7].

Wydobycie kopalin skalnych w województwie dolnośląskim

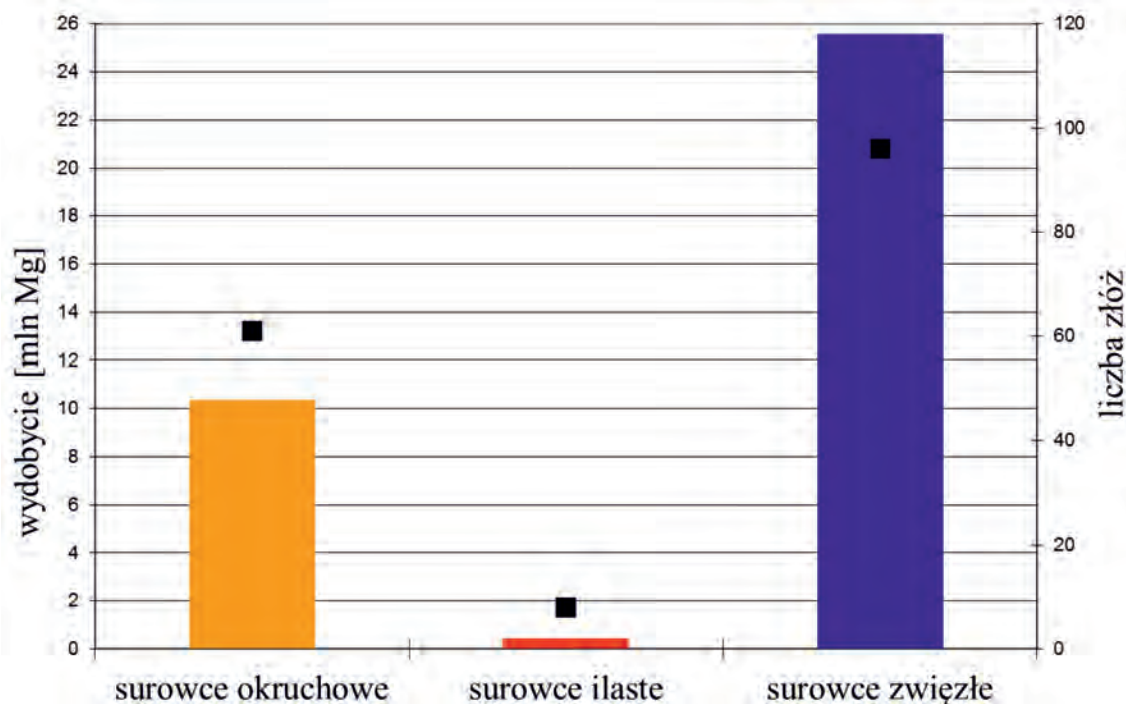
Badania i analizę wydobycia kopalin skalnych wykonano dla 2013 roku na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. W niniejszych studiach nie badano złóż, z których eksploatacja była prowadzona na podstawie koncesji udzielanych przez Starostów bowiem założono, że wydobywanie kopalin nie przekraczające 200 tys. m³/rocznie ze złóż nie przekraczającego powierzchni 2 ha będzie miało znikomy wpływ na dochody budżetów gmin.

W 2013 roku w województwie dolnośląskim wydobyto 36,56 mln Mg kopalin skalnych ze 165 złóż zlokalizowanych w 72 gminach znajdujących się w obszarze 18 powiatów i 3 miast na prawach powiatu. Wielkość wyeksploatowanych zasobów przedstawiono na rysunku 1 w podziale na następujące grupy surowcowe:

- surowce okruchowe – piaski i żwiry, piaski podsadzkowe, piaski formierskie, surowce szklarskie,
- surowce ilaste – bentonit, kaolin, iły ceramiki budowlanej, gliny ogniotrwałe, gliny ceramiczne kamionkowe,
- surowce zwięzłe – pozostałe kopalin takie jak: amfibolit, bazalt, dolomit, granit, gnejs, marmur, melafir, piaskowiec, serpentynit, sjenit, skałki, wapień, magnezyt, łupki: łyszczykowe, szarogłazowe i magnezytowe.

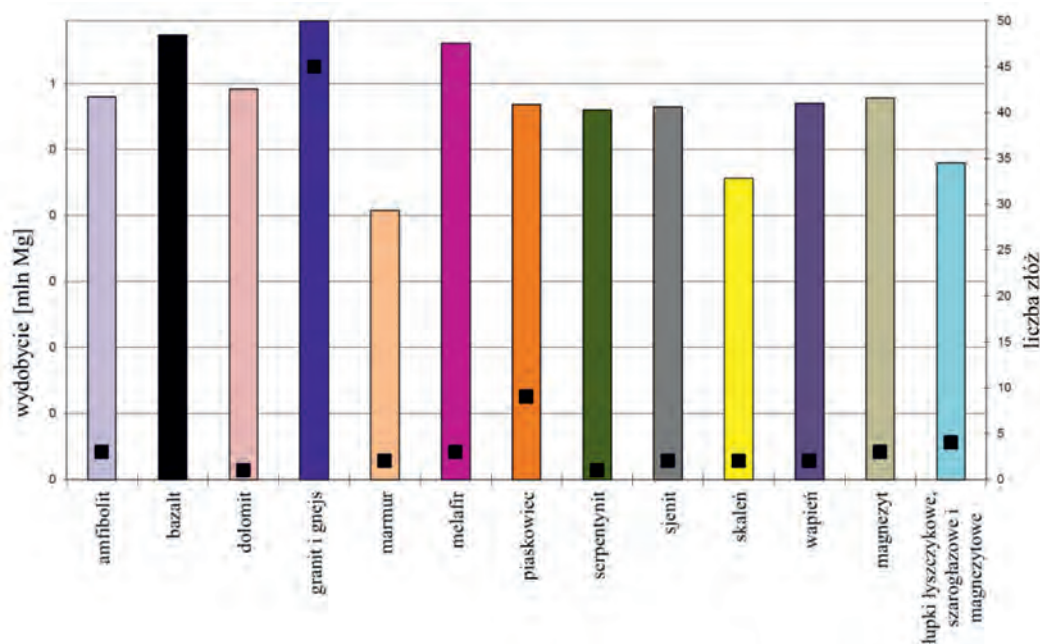
Największe wydobywanie zarejestrowano w grupie surowców zwięzłych, które stanowiło nieco ponad 70% wszystkich wydobytych zasobów kopalin skalnych w analizowanym okresie (rys. 2). Z kolei najniższe wydobywanie zanotowano w grupie surowców ilastych w wielkości 0,43 mln Mg. Z grupy surowców okruchowych wyeksploatowano 10,4 mln Mg kopalin z 61 złóż, co stanowi 28,5 % wszystkich wydobytych kopalin.

Według podziału administracyjnego największą liczbą eksploatowanych złóż (36) charakteryzuje się powiat świdnicki, w którym największe zasoby wydobyto ze złóż gminy Strzegom. W gminie tej wyeksploatowano łącznie 2,87 mln Mg z 22 złóż (1 - piasków i żwirów, 1 – glin ogniotrwałych i 20 - granitu). Jest to najwyższe wydobywanie ze wszystkich analizowanych

Rys. 1. Struktura wydobycia kopalin skalnych w 2013 r. w województwie dolnośląskim (oprac. własne)

Fig. 1. The structure of rock minerals of Lower Silesian Voivodeship in 2013 (personal elaboration)

Rys. 2. Struktura wydobycia surowców zwięzłych w województwie dolnośląskim w 2013 r.

Fig. 2. The structure of exploited rock minerals of Lower Silesian Voivodeship in 2013

gmin. W 14 gminach zanotowano eksploatację w granicach 1-1,93 mln Mg z 13 złóż surowców okrucowych i 24 złóż surowców zwięzłych, a w 12 gminach produkcja kopalin skalnych wyniosła od 0,5 mln do 0,8 mln Mg. Pozostałe 45 gmin charakteryzuje się wydobyciem poniżej 500 tys. Mg, z czego aż w 28 wydobyto mniej niż 100 tys. Mg kopalin. W tabeli 1 przedstawiono wydobycie kopalin skalnych gmin, dla których wydobycie kopalin kształtowało się powyżej 100 tys. Mg ze względu na kształtowanie się udziału opłat eksploatacyjnych w dochodach budżetu rzędu 0,00 - 0,13%.

Wpływ działalności górniczej na dochody gmin

Przychody gmin z eksploatacji lokalnych złóż surowców mineralnych pochodzą głównie z opłat eksploatacyjnych oraz podatków za gospodarcze użytkowanie terenów górniczych. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze przedsiębiorca wydobywający kopalinę jest zobowiązany do uiszczenia tzw. opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę. Opłata eksploatacyjna ustalana jest jako iloczyn jej stawki oraz ilości kopaliny wydobytej ze złoża:

$$O_e = S \times W$$

gdzie:

O_e – opłata eksploatacyjna,

S – stawka opłaty eksploatacyjnej

W – ilość kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym

Stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów określa załącznik do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*. W przypadku kopalin towarzyszących stawka opłaty eksploatacyjnej wynosi 50%. Stawki opłat eksploatacyjnych podlegają corocznej zmianie i są ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązujące stawki opłat eksploatacyjnych dla kopalin skalnych eksploatowanych w województwie dolnośląskim w 2013 roku przedstawiono w tabeli 2.

Okresem rozliczeniowym z tytułu opłaty eksploatacyjnej jest półrocze liczone odpowiednio od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca i od dnia 1 lipca do 31 grudnia. Przedsiębiorca jest zobowiązany samodzielnie ustalić wysokość opłaty eksploata-

cyjnej za dany okres rozliczeniowy i wnieść ją na odpowiednie rachunki bankowe bez wezwania przed upływem miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym. Uiszczana przez przedsiębiorcę opłata eksploatacyjna w 60% stanowi dochód gminy, na terenie której prowadzona jest działalność objęta koncesją, a w 40 % dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW). Jeśli działalność prowadzona jest na terenie więcej niż jednej gminy, opłaty stanowią dochód gmin proporcjonalnie do wielkości powierzchni terenu objętego działalnością i wydobytej kopaliny. Dodatkowo przedsiębiorca, także w terminie przed upływem miesiąca następującego po okresie rozliczeniowym, jest zobowiązany do przestawienia organowi koncesyjnemu, gminie oraz NFOŚiGW kopii dowodów dokonanych wpłat, a także informacje identyfikujące przedsiębiorcę, nazwę złoża, numer koncesji za wydobywanie kopaliny, rodzaj i ilość kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym, przyjętą stawkę oraz wysokość ustalonej opłaty w podziale Gmina i NFOŚiGW. W przypadku, gdy eksploatacja prowadzona jest na terenie więcej niż jednej gminy, przedsiębiorca w informacji określa także ilość kopaliny wydobytej z poszczególnych gmin, a także wysokość przypadającej na nie opłaty eksploatacyjnej.

Dochody gmin z opłat eksploatacyjnych są dochodami o charakterze określonym przez ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* i stanowią składnik majątku gminy, która ma prawo swobodnie nimi dysponować.

Przedsiębiorcy górniczy zobowiązani są również do uiszczenia opłat za gospodarcze użytkowanie gruntów na terenie gminy, na której prowadzą swoją działalność. Zgodnie z ustawą z dnia 12 stycznia 1991 r. *o podatkach i opłatach lokalnych* wysokość stawek podatku za użytkowanie gruntów ustalana jest, w drodze uchwały, przez Radę Gminy. Przy określeniu wysokości stawek Rada Gminy może różnicować ich wysokość uwzględniając w szczególności lokalizację, rodzaj prowadzonej działalności oraz przeznaczenie i sposób wykorzystywania gruntu, z tym że górne granice stawek kwotowych na dany rok są ogłaszane w obwieszczeniu Ministra Finansów w sprawie górnych stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych. I tak w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 2 sierpnia 2012 w

Tab. 1. Wydobycie kopalin skalnych w 2013 roku na terenie województwa dolnośląskiego

Tab. 1. Extraction of rock minerals within Lower Silesian Voivodeship in 2013

Powiat	Gmina	Liczba złóż				Wydobycie			
		ogółem	surowce okruchowe	surowce ilaste	surowce zwięzłe	ogółem	surowce okruchowe	surowce ilaste	surowce zwięzłe
bolesławiecki	Bolesławiec	6	5		1	1 012 997,50	876 975,50		136 022,00
	Osiecznica	1	1			809 420,00	809 420,00		
dzierzoniowski	Dzierżoniów	1	1			1 935 663,94	210 300,00		1 725 363,94
	Piława Górna	1			1	570 224,06			570 224,06
	Niemcza	1			1	438 577,73			438 577,73
jaworski	Męcinka	3			3	1 241 835,00			1 241 835,00
	Mściwojów	2			2	105 096,00			105 096,00
kłodzki	Kłodzko	2	1		1	803 156,00	236 602,00		566 554,00
	m. Nowa Ruda	2			2	1 047 160,00			1 047 160,00
	Międzylesie	1			1	10 300,00			10 300,00
	Radków	2	1		1	1 303 635,10	342,00		1 303 293,10
lubański	Leśna	1	2		1,1	636 056,39	66 614,80		569 441,59
lubiński	Lubin	1	1			1 655 125,00	1 655 125,00		
lwówecki	Lwówek Śląski	3	1		2	669 815,00	646 255,00		23 560,00
	Mirsk	3			3	646 765,00			646 765,00
oleśnicki	Bierutów	2	2			137 361,63	137 361,63		
	Dobroszyce	3	3			290 500,01	290 500,01		
	Oleśnica	2	2			135 226,00	135 226,00		
oławski	Jelcz-Laskowice	4	4			298 711,36	298 711,36		
	Oława	1	1			371 000,00	371 000,00		
strzeliński	Kondratowice	1			1	980 167,00			980 167,00
	Przeworno	1			1	17 000,00			17 000,00
	Strzelin*	4,3	1		3,3	1 109 471,40	74 357,33		1 035 114,07
średzki	Miękinia	2	1	1		183 380,15	164 096,15	19 284,00	
świdnicki	Dobromierz*	5,7			5,7047	639 223,88			639 223,88
	Jaworzyna Śląska	1	1			114 258,00	114 258,00		
	Marcinowice*	3			3	570 910,99			570 910,99
	Strzegom*	22,3	1	1	20,3	2 874 710,96	24 643,00	86 821,00	2 763 246,96
	Żarów	2			2	1 401 104,00			1 401 104,00
trzebnicki	Oborniki Śląskie	2	2			245 579,36	245 579,36		
wałbrzyski	Czarny Bór	1			1	1 553 903,00			1 553 903,00
	Mieroszów	1			1	1 205 162,00			1 205 162,00
wrocławski	Kąty Wrocławskie*	2,9	1,9	1		379 614,88	265 702,88	113 912,00	
	Mietków	2	2			1 512 421,00	1 512 421,00		
	Sobótka*	7	0,1		6,9	1 032 840,13	10 897,12		1 021 943,01
ząbkowicki	Kamieniec Ząbkowicki	4	2		2	873 315,00	484 105,00		389 210,00
	Ząbkowice Śląskie	2			2	1 113 764,90			1 113 764,90
zgorzelecki	Pieńsk	2	2			720 802,70	720 802,70		
	Sulików	1			1	1 131 230,00			1 131 230,00
	Węgliniec	3	1	2		221 493,00	23 824,00	197 669,00	
	Zgorzelec	4	3		1	268 393,00	102 900,00		165 493,00
złotoryjski	Świerzawa	1,9	1		1	1 159 103,22		882,10	1 158 221,12
	Wojcieszów	2			2	502 230,00			502 230,00
	Zagrodno	1	1			306 870,00	306 870,00		
	Złotoryja*	3,1		1	2,1	380 807,78		117,90	380 689,88
SUMA		164	61	8	95	36 277 739,49	10 353 250,05	429 959,70	25 494 529,74

* - gmina posiada złożę występuje na terenie dwóch gmin, przedstawione jako procent powierzchni złoża na obszarze danej gminy

** - dotyczy wszystkich badanych złóż (łącznie ze złożami, z których wyeksploatowano mniej niż 100 tys. Mg kopalin)

Tab. 2 Stawki opłat eksploatacyjnych obowiązujące w 2013 roku (wg Obwieszczenia MŚ 2012 r.)
 Tab. 2. Rates of mining feeds binding in 2013 (according to the Public Notice of Minister of the Environment 2012)

Kopalina	Jednostka miary (j.m.)	Stawka opłaty eksploatacyjnej (zł/j.m.)
Amfibolity	t	3,02
Anhydryty	t	3,64
Bazalty	t	1,07
Bentonity	t	1,88
Dolomity	t	0,87
Gliny ogniotrwałe i ceramiczne	t	3,42
Gnejsy	t	1,08
Granity	t	1,08
Kaoliny	t	3,07
Kopaliny ilaste pozostałe	t	2,26
Kwarc	t	1,88
Kwarcyty	t	0,95
Łupki	t	1,28
Magnezyty	t	4,87
Marmury	t	3,67
Melafiry	t	1,09
Piaski i żwiry	t	0,53
Piaskowce	t	0,77
Serpentynity	t	0,77
Sjenity	t	0,89
Skalenie	t	2,49
Wapienie	t	0,7

sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2013 r., górna granica stawki dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków wynosiła 0,88 zł od 1m² powierzchni.

W tabeli 3 przedstawiono ostateczne wyniki badań wpływu opłat eksploatacyjnych oraz podatku za gospodarcze użytkowanie gruntu z tytułu wydobywania kopalin na dochody gmin w 2013 r. Z analizy danych wynika, że dochód z opłat eksploatacyjnych wyniósł 20,1 mln zł. Największy udział w tej kwocie miały tutaj surowce zwięzłe - 80%, a najmniejszy surowce ilaste – ok. 4%. Największy dochód (w kwocie 1,9 mln zł) zarejestrowano w gminie Strzegom, na terenie której jest zlokalizowanych najwięcej złóż z badanego obszaru (21 złóż – granitu, 1 złóż – gliny ogniotrwałe i 1 złóż – piasków i żwirów). Dochód z opłat eksploatacyjnych powyżej 1 mln zł odnotowano jeszcze w przypadku dwóch gmin: Dzierżoniów i Czarny Bór (odpowiednio 1,1 i 1,8 mln zł). Z kolei dochód z podatku od gospodarczego użytkowania gruntów przekroczył kwotę 63 mln zł. Podatek ten rozłożył się prawie równomiernie na każdą grupę surowców: surowce okruchowe stanowiły – 32 %, surowce ilaste – 33% i surowce zwięzłe 35 %. Z tym, że gminy miały różne stawki podatkowe wahające się do 0,72 do 0,88 zł/1m². W tym przypadku również w gminie Strzegom odnotowano największy dochód w kwocie 22,4 mln zł, co jest oczywiście związane z liczbą (a co za tym idzie powierzchnią) złóż eksploatowanych na terenie tej gminy.

Reasumując, udział opłat eksploatacyjnych oraz podatków od gospodarczego użytkowania gruntu w dochodach gmin jest bardzo zróżnicowany, od pomijalnie małego (np. 0,01 – miasto

Bolesławiec) do dużego (45,57% - gmina Mietków). W 25% gmin wpływy te są znikome, tj. do 0,5% a w przypadku prawie 40% gmin wpływy do budżetów wynoszą pomiędzy 1-5%. Wpływami większymi niż 10% charakteryzuje się 8 gmin (w tym po jednej posiadające wpływy powyżej: 20% – gmina Platerówka, 30% – gmina Strzegom i 40% - gmina Mietków).

Podsumowanie

Przeprowadzone w publikacji badania dotyczące wpływu górnictwa skalnego na dochody gmin wykazały bardzo zróżnicowane wpływy w budżetach, od pomijanie małych, np. 0,01% – miasto Bolesławiec, 0,09% gmina Kobierzyce, poprzez procentowe i kilku procentowe takie jak: 1,1% - gmina Oława, 3,62% – gmina Pieńsk, do dużych: 8,3% – gmina Mieroszów, 13,9% – gmina Czarny Bór, 16,64% gmina Kamieniec Żąbkowski, 27,7% – gmina Platerówka, 30,5% gmina Strzegom, czy 45,5% – gmina Mietków. Jednak w 37,5% wpływy te są znikome (poniżej 1%) a tylko dla 8 gmin bardzo duże, tj. powyżej 10%.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na to, że prawie 24% badanych gmin uzyskało duże wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i podatków od gospodarczego wykorzystania gruntu w wysokości od 5 do 45,5% dochodów budżetów gmin. Oczywiście badania te powinny być rozpatrywane w szerszym kontekście, tj. powinny stanowić jeden z elementów oceny wpływu górnictwa na lokalną gospodarkę. Bowiem pod uwagę powinny być wzięte także korzyści płynące z przyszłego

Tab. 3. Udział opłat eksploatacyjnych oraz podatku od gospodarczego użytkowania gruntu oraz podatku dochodowego w budżetach gmin w 2013 r. województwa dolnośląskiego

Tab. 3. The share of mining fees and tax on industrial use of land, as well as, income tax in the budgets of the communes of Lower Silesian Voivodenship in 2013

Powiat	Gmina	Wydobycie	Opłata eksploatacyjna	Dochód gminy z opłaty eksploatacyjnej	Dochody budżetów gmin	Udział opłat eksploatacyjnych w dochodach budżetu gmin	Powierzchnia obszaru górniczego	Dochód z podatku od gospodarczego użytkowania gruntu	Udział opłat z tytułu opłat gr. w budżetach gmin	Dochody gmin z tytułu opłat eksploatacyjnych oraz pod. od gosp. użyt.	Udział opłat eksploatacyjnych oraz podatków od gospodarczego użytkowania gruntu w dochodach gmin
		[Mg]	[zł]	[zł]	[zł]	[%]	[m ²]	[zł]	[%]	[zł]	[%]
bolesławiecki	Bolesławiec	1 012 998	569 534	341 720	10 585 996	3,23	1 194 766,95	967 761	9,14	1 309 481,60	12,37
	m. Bolesławiec	117	90	54	130 223 599	0,00	8 933,00	7 861	0,01	7 915,09	0,01
	Nowogrodziec	268 498	207 640	124 584	38 303 595	0,33	1 471 725,14	1 103 794	2,88	1 228 377,71	3,21
	Osiecznica	809 420	428 993	257 396	28 139 254	0,91	1 105 638,00	972 961	3,46	1 230 357,00	4,37
	Warta Bolesławiecka	46 958	36 158	21 695	28 674 533	0,08	97 067,00	85 419	0,30	107 113,56	0,37
dzierżoniowski	Dzierżoniów	1 935 664	1 946 492	1 167 895	26 486 270	4,41	562 340,05	455 495	1,72	1 623 390,48	6,13
	Pilawa Górna	570 224	606 469	363 881	15 819 067	2,30	113 639,52	88 639	0,56	452 520,25	2,86
	Lągowice	21 747	11 526	6 916	26 302 507	0,03	89 446,75	64 402	0,24	71 317,21	0,27
	Niemcza	438 578	390 334	234 201	15 087 973	1,55	205 022,00	180 419	1,20	414 619,87	2,75
jaworski	Bolków	35 688	21 324	12 794	29 895 730	0,04	77 084,00	66 292	0,22	79 086,55	0,26
	Męcinka	1 241 835	1 328 763	797 258	17 243 268	4,62	1 342 458,00	1 181 363	6,85	1 978 621,11	11,47
	Mściwojów	105 096	113 504	68 102	16 681 320	0,41	745 786,50	611 545	3,67	679 647,14	4,07
	Paszowice	8 320	8 986	5 392	13 582 082	0,04	112 040,00	94 114	0,69	99 505,15	0,73
	Wądroże Wielkie	91 618	64 241	38 545	13 020 161	0,30	233 834,00	205 774	1,58	244 318,48	1,88
jeleniogórski	Janowice Wielkie	877	465	279	13 503 202	0,002	21 603,12	16 850	0,12	17 129,32	0,13
kamiennogórski	Kamienna Góra	613 038	411 611	246 966	28 074 927	0,88	280 971,00	244 445	0,87	491 411,20	1,75
kłodzki	Bystrzyca Kłodzka	42 219	39 057	23 434	72 358 068	0,03	282 419,00	245 705	0,34	269 139	0,37
	Kłodzko	803 156	618 301	370 981	47 983 490	0,77	970 248,00	853 818	1,78	1 224 799	2,55
	Łądek Zdrój	50 830	54 388	32 633	24 379 860	0,13	75 899,00	66 791	0,27	99 424	0,41
	Lewin Kłodzki	291	372	223	7 403 288	0,003	19 234,00	16 926	0,23	17 149	0,23
	m. Nowa Ruda	1 047 160	1 067 843	640 706	51 224 490	1,25	739 575,80	650 827	1,27	1 291 532	2,52
	Międzylesie	10 300	7 931	4 759	20 086 926	0,02	104 066,00	91 578	0,46	96 337	0,48
	Radków	1 303 635	1 420 771	852 462	9 125 055	9,34	393 543,00	346 318	3,80	1 198 780	13,14
lubański	Leśna	636 056	644 608	386 765	38 466 811	1,01	440 280,26	387 447	1,01	774 212	2,01
	m. Lubań	3 373	3 609	2 165	58 452 313	0,00	242 573,00	213 464	0,37	213 630	0,37
	Platerówka*	1 873	2 005	1 203	4 544 051	0,03	1 428 912,91	1 257 443	27,67	1 258 646	27,70
lubiński	Lubin	1 655 125	877 216	526 330	54 619 872	0,96	2 135 244,00	1 879 015	3,44	2 405 344	4,40
lwówecki	Lwówek Śląski	669 815	360 656	216 394	53 923 774	0,40	2 114 003,25	1 860 323	3,45	2 076 717	3,85
	Mirsk	646 765	692 566	415 539	31 904 653	1,30	558 456,00	480 272	1,66	895 812	2,81
milicki	Milicz	38 182	20 236	12 142	77 458 270	0,02	464 690,00	357 811	0,46	369 953	0,48
oleśnicki	Bierutów	137 362	72 802	43 681	29 791 413	0,15	203 926,00	163 141	0,55	206 822	0,69
	Dobroszyce	290 500	153 965	92 379	25 274 168	0,37	717 884,50	588 665	2,33	681 044	2,69
	Oleśnica	135 226	71 670	43 002	34 591 901	0,12	927 994,00	770 235	2,23	813 237	2,35
	Syców	1 000	530	318	42 408 952	0,00	71 539,00	52 223	0,12	52 541	0,12
	Twardogóra	12 700	6 731	4 039	39 191 622	0,01	80 129,00	62 501	0,16	66 539	0,17
oławski	Jelcz-Laskowice	298 711	158 317	94 990	70 174 076	0,14	378 061,00	332 694	0,47	427 684	0,61
	Oława	371 000	196 630	117 978	48 186 915	0,24	579 965,00	434 974	0,90	552 952	1,15
strzeliński	Borów	15 355	8 138	4 883	15 005 016	0,03	41 068,00	30 801	0,21	35 684	0,24
	Kondratowice	980 167	1 058 580	635 148	16 801 410	3,78	299 660,00	251 714	1,50	886 863	5,28
	Przeworno	17 000	21 760	13 056	13 354 932	0,10	164 991,00	131 993	0,99	145 049	1,09
	Strzelin*	1 109 471	1 156 933	694 160	61 185 458	1,39	731 682,45	526 811	1,46	1 220 971	2,85
	Malczyce	23 586	12 501	7 500	16 208 764	0,05	131 378,00	131 378	0,81	138 878	0,86
średzki	Miękinia	183 380	130 553	78 332	41 507 376	0,19	519 928,00	415 942	1,00	494 274	1,19
	Środa Śląska	9 412	21 271	12 763	60 271 712	0,02	191 022,00	168 099	0,28	180 862	0,30
świdnicki	Dobromierz*	639 224	690 362	414 217	19 721 949	2,10	1 409 976,29	1 240 779	6,29	1 654 996	8,39
	Jaworzyna Śląska	114 258	60 557	36 334	26 367 455	0,14	137 472,00	115 476	0,44	151 811	0,58
	Marcinowice*	570 911	616 584	369 950	21 722 726	1,32	629 251,24	503 401	2,32	873 351	4,02
	Strzegom*	2 874 711	3 287 765	1 972 659	79 756 946	2,47	26 327 908,85	22 378 723	28,06	24 351 381	30,53
	Świdnica	58 468	30 988	18 593	47 073 788	0,04	73 648,00	58 182	0,12	76 775	0,16
	Żarów	1 401 104	1 513 192	907 915	38 273 956	2,37	236 709,00	208 304	0,54	1 116 219	2,92
trzebnicki	Oborniki Śląskie	245 579	130 157	78 094	49 338 325	0,16	438 776,85	342 246	0,69	420 340	0,85
	Zmigród	82 833	43 901	26 341	48 847 464	0,05	161 194,00	132 179	0,27	158 520	0,32
wałbrzyski	Czarny Bór	1 553 903	1 693 754	1 016 253	18 640 553	5,45	1 789 767,00	1 574 995	8,45	2 591 248	13,90
	Mieroszów	1 205 162	1 313 627	788 176	22 573 726	3,49	1 330 643,00	1 077 821	4,77	1 865 997	8,27
wrocławski	Czernica	83 801	44 415	26 649	39 770 630	0,07	110 792,00	93 065	0,23	119 714	0,30
	Kąty Wrocławskie*	379 615	398 264	238 958	78 258 468	0,31	374 167,98	303 076	0,39	542 034	0,69
	Kobierzyce	46 439	24 612	14 767	111 967 400	0,01	100 608,00	82 499	0,07	97 266	0,09
	Mietków	1 512 421	801 583	480 950	12 311 839	3,91	5 829 355,00	5 129 832	41,67	5 610 782	45,57
	Sobótka*	1 032 840	1 037 132	622 279	35 172 626	1,77	1 352 547,78	1 163 191	3,31	1 785 470	5,08
ząbkowicki	Ciepłowody*	76 318	81 660	48 996	8 671 342	0,57	161 135,55	130 520	1,51	179 516	2,07
	Kamieniec Ząbkowicki	873 315	676 922	406 153	22 450 360	1,81	3 916 883,43	3 329 351	14,83	3 735 504	16,64
	Stoszowice	3 870	3 444	2 067	16 634 463	0,01	61 578,00	49 262	0,30	51 329	0,31
	Ząbkowice Śląskie	1 113 765	1 512 420	907 452	63 664 172	1,43	900 924,97	693 712	1,09	1 601 164	2,52
zgorzelecki	Pieńsk	720 803	382 025	229 215	26 953 264	0,85	847 066,00	745 418	2,77	974 633	3,62
	Sulików	1 131 230	1 210 416	726 250	20 968 084	3,46	698 454,00	614 640	2,93	1 340 889	6,39
	Węgliń	221 493	684 104	410 462	26 255 155	1,56	1 103 822,50	971 364	3,70	1 381 826	5,26
	Zgorzelec	268 393	231 615	138 969	32 279 072	0,43	434 644,00	369 447	1,14	508 416	1,58
	Pielgrzymka	87 821	46 545	27 927	18 808 284	0,15	380 024,00	323 020	1,72	350 948	1,87
złotoryjski	Świerżawa	1 159 103	1 240 955	744 573	24 826 089	2,999	854 406,21	751 877	2,97	1 500 407	6,04
	Wojcieszków	502 230	284 683	170 810	17 327 028	0,99	629 930,00	535 441	3,09	706 250	4,08
	Zagrodno	306 870	162 641	97 585	20 939 631	0,47	1 568 255,00	1 254 604	5,99	1 352 189	6,46
	Złotoryja*	380 808	407 560	244 536	25 855 320	0,946	331 200,79	206 514	1,13	535 993	2,07
SUMA		36 354 057	33 644 548	20 186 729	6 838 279 359		74 861 868,65	63 579 927		83 766 655	

* - gmina posiada złożę, które występuje na terenie dwóch gmin

zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych, roli górnictwa w rozwoju gospodarczym kraju i w tworzeniu miejsc pracy, a to wszystko powinno być rozpatrywane na tle istniejących

zasobów środowiska ujętych w jednolity system funkcjonalny i przestrzenny w skali regionalnej.

Praca była finansowana w ramach Badań Statutowych (zlec. S30110)

Literatura

- [1] Baczyńska E., Lorenc M., *Historyczne kamieniołomy na jurajskim wybrzeżu w hrabstwie Dorset (Anglia)*, [W:] Madziarz, M., Zagożdżon P. red. Dzieje górnictwa – element europejskiego dziedzictwa kultury nr 5, 10-12.04.2013 r., Złotniki Lubąskie: Oficyna Wyd. PWr. Wrocław, 2013
- [2] Czaja S., Fiedor B., Hałas J. M., 1997. *Górnictwo skalne a lokalne strategie ekorozwoju na przykładzie Dolnego Śląska i Opolszczyzny*, Górnictwo Odkrywkowe nr 4-5, 1997
- [3] Kasztelewicz Z., Ptak M., *Rekultywacja terenów pogórnich w kopalniach surowców skalnych*, [W:] Bartelmus, W., Głapa W. red. Górnictwo i Geologia. Prace Naukowe Instytutu Górnictwa Politechniki Wrocławskiej. Studia i Materiały 32, Wrocław, 2011
- [4] Kasztelewicz Z., *Rekultywacja terenów pogórnich w polskich kopalniach odkrywkowych*. Kraków: Fundacja Nauka i Tradycje Górnicze z siedzibą Wydział Górnictwa i Geoinżynierii AGH, Kraków, 2010
- [5] Kasztelewicz Z., Zajączkowski M., *Wpływ działalności górnictwa węgla brunatnego na sektor publiczny*, Górnictwo i Geoinżynieria, Rok 34/4(2010), 2010
- [6] Kaźmierczak U., Baszczyńska M., *Zachowanie bioróżnorodności w ramach rekultywacji wyrobiska poeksploatacyjnych kopalni wapienia „Górażde”*, [W:] Bartelmus, W., Głapa W. red. Prace Naukowe Instytutu Górnictwa Politechniki Wrocławskiej. Studia i Materiały nr 39, Wrocław, 2011
- [7] Kaźmierczak U., Kaźmierczak W., *Ocena dolnośląskiego górnictwa skalnego w latach 2003-2011*, [W:] Bartelmus, W., Głapa W. red. Prace Naukowe Instytutu Górnictwa Politechniki Wrocławskiej, Górnictwo i geologia XVII: Materiały Konferencji Kruszywa Mineralne, 27-25 kwietnia 2012, Kudowa Zdrój: Oficyna Wyd. PWr., Wrocław, 2012
- [8] Kaźmierczak U., Malewski J., *Przyrodnicze zagospodarowanie wyrobisk na przykładzie Kopalni Bazaltu „Uniegoszcz”*, [W:] Głapa W. red. Nauka-technika-środowisko. VII Krajowy Zjazd Górnictwa Odkrywkowego – The 7th National Conference of Surface Mining, 20-22 września 2000, Wrocław. Prace naukowe Instytutu Górnictwa Politechniki Wrocławskiej nr 91, Oficyna Wyd. PWr., Wrocław, 2000
- [9] Kaźmierczak U., Strzałkowski P., *Systematyka kierunków rewitalizacji i przykłady jej zastosowania na terenach pogórnich województwa dolnośląskiego*, [W:] Skowronka J. red. Innowacyjne rozwiązania rewitalizacji terenów zdegradowanych, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, Katowice, 2014
- [10] Kozioł W., Kabziński A., *Dziś i jutro górnictwa odkrywkowego surowców skalnych*, [W:] Głapa W. red. Nauka-technika-środowisko. VII Krajowy Zjazd Górnictwa Odkrywkowego – The 7th National Conference of Surface Mining, 20-22 września 2000, Wrocław. Prace naukowe Instytutu Górnictwa Politechniki Wrocławskiej nr 91. Oficyna Wyd. PWr., Wrocław, 2000
- [11] Kozioł W., Uberman R., *Aktualny stan i bariery rozwoju górnictwa skalnego*, Przegląd Górniczy 9(936), 2001
- [12] Nieć M., Sokulska-Pietrzyk E., Gądek R., Lisner-Skórska J., *Górnictwo wspomagające ochronę środowiska i jego kształtowanie – doświadczenia Kieleckich Kopalń Surowców Mineralnych*, Gospodarka Surowcami Mineralnymi – Mineral Resources Management 24 (4/4), 2008
- [13] Nita J., Myta-Piątek U., *Krajobrazowe kierunki zagospodarowania terenów pogórnich*. Przegląd Górniczy nr 3(54), 2006
- [14] Malewski J. (red.), *Zagospodarowanie Wyrobisk. Technologiczne, przyrodnicze i gospodarcze uwarunkowania zagospodarowania wyrobisk poeksploatacyjnych surowców skalnych Dolnego Śląska*. Oficyna Wyd. PWr, Wrocław, 1999
- [15] Ptak M., *Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych kopalni kruszywa naturalnego „Pierwoszków” jako przykład dobrych praktyk. Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie* nr 9 (205), 2011
- [16] Uberman R., Naworyta W., *Prognoza korzyści dla społeczności i gmin Gubin oraz Brody z zagospodarowania węgla brunatnego Gubin*, Inżynieria Środowiska nr 27, 2012
- [17] Witt A., *Przykłady rekultywacji oraz sukcesji naturalnej roślin w odkrywkowych wyrobiskach poeksploatacyjnych na terenie Dolnego Śląska*, Węgiel Brunatny nr 3/56, 2006
- [18] PGG 2014. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2014.0.613)
- [19] Obwieszczenie MŚ 2012. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie opłat na rok 2013 z zakresu przepisów Prawa Geologicznego i Górniczego (M.P.2012.902)
- [20] Obwieszczenie MF 2012. Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2013 r. (M.P.2012.587)
- [21] Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U.2010.80.526 z późn. zm.).
- [22] Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U.1991.9.31 z późn. zm.)